

TIDEVARVET

Nr 29 · 16 Juli

Nr 29 · 5 ärg. 1927

Tidevarvet N:r 29

Rubriken till artikeln Upp- och nervända världen är lånad ur tyska utrikesministern dr Stresemanns tal vid mottagandet av fredspriset i Oslo.

Rådfrågningsbyrån utvidgas och i anledning häruav har Elin Wägner givit en översikt av dess tvååriga verksamhet.

Ledaren genomför obarmhärtigt en parallell mellan fascismen och mål- och klövsjukan.

Det kan erinras om att fascismen i sitt hemland nu räknar över en miljon efter: 960 000 män och 70 000 kvinnor. De skulle säkert varit många flera om inte partiets portar länge varit stängda för dem, som icke passade på de första åren. Nu äga endast barn tillträde. Mussolini förstår att det gäller att forma det första jaget.

Under rubriken Det första jaget äro samlade några spridda intryck från den nyligen avslutade barnavårdskongressen i Stockholm.

Vad som kan hända — i Norge.

Inom några få dagar ha kvinnorna fått två av sina önskemål genomförda: skärpta straffbestämmelser mot sedlighetsförbrytare och familjelön åt stadtjänarna. Striden om dessa frågor har som artikeln utvisar inte varit utan sina poänger.

Nästa vecka: Recension av Angelica Balabonovs minnen.

Vid köp av villa
i Appellen, Smedslätten och Alsten värd Eder med förtroende till **Byggmästarnas Villabyrå**
Höglandstorgens hjälplats.
Tel. Alsten 555.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 106 51
STOCKHOLM.

Upp- och nervända världen.

»De tider som kommit efter Locarnofördraget ha varit upp- och nervända.»

Ur Stresemanns Nobeltal i Oslo.

Under Nationernas förbunds beskydd har nyligen hållits en allmän förberedande nedrustningskonferens som för denna gång avslöts utan att egentligen ha gjort mera än diskuterat vad som menas med rustning och nedrustning.

För närvarande pågår Amerikas, Englands och Japans konferens om minskning av rustningarna till sjöss. Det ser just nu ut som om den snarare skulle resultera i en ökning av resp. flottor, enär Amerika för prestigens skull anser sig nödsäkad att öka antalet av sina kryssare upp till det antal England anser behöfligt för att skydda sina handelsförbindelser. Från 15 kryssare skulle Amerika då som resultat av nedrustningskonferensen åka upp till 70!

Vad är egentligen en nedrustningskonferens? Det är ett försök av en rad framtida fiender att komma överens om från vilka punkter de skola starta vid nästa krig. Man ser dem som löpare strax före startskottet arrangera sig i respektive ställningar var och en mycket noga att för sin del inte avstå från större fördelar än de andra avstå från.

En nedrustningskonferens förut-sätter krig, en avrustningskonferens skulle förutsätta fred.

Det vore i och för sig mycket fördelaktigt om Japan, England och Amerika kunde komma överens om

minskat flottbygge, ty det skulle avlasta dessa folks budget, och de skulle få bättre affärer, men det skulle inte trycka freden.

Det är mycket betecknande att mitt i den allmänna klagan över Föränta staternas omedelbarhet och ovillighet att förstå varför England måste ha 70 kryssare för att trygga sina handelslinjer, så kommer en auktoritativ röst från U. S. A. som säger: låt oss vara medgörliga. Vad spelar det för roll om vi gå med på det engelska förslaget? Vi kan ju bygga luftskepp i stället, det går fortare och är billigare, och i krigstid bil vi ganska snart färdiga med de där kryssarna.

Vilket uttrycke får var och en bevisar det orimliga i att hoppas på någon fredsgranti ens om en överenskommen om minskning av stridskrafterna skulle komma till stånd.

När startskottet smäller — och måtte marskalk Foch ha orätt, när han i dessa dagar profeterar om ett krig inom de närmaste 15-20 åren — då komma ändå alla att anstränga sig till det yttersta för att med alla medel förinta fienden. Och där till förelägg just nu utomordentliga möjligheter.

Det kan vara av ett visst intresse att höra vad den franska generalen Foch säger om ett kommande krig. Alla länder komma att taga del där, säger han. Inte bara männen bli soldater utan även kvinnor och barn. Var och en av dem kommer att få sin bestämda uppgift. De

unga kvinnorna förespråkar han en mycket aktiv del i kriget (men icke genom att servera kaffe, som Lotforma tror!) Striderna komma att utspäras till lands, till sjöss och i luften, där förmåga luftfärdar komma att stå mot varandra.

Den allmänna nervositeten inför en så hemsk framtidsutsikt föranleder t. o. m. Svenska Tribunen i Newyork till oroliga funderingar med anledning av de nyligen fullbordade atlantflygningarna. »Om det går att flyga över atlanten, då kan ju Europa sända en luftarmé mot oss! Böra vi inte rusta oss med en luftflotta till skydd mot Europa?»

Och i Ryssland har man efter väntat mönster begagnat sig av Englands bryning med Sovjet för att ordna en försvarsvecka under vilken man skrämmar pengar ur folket som ett slags livförsäkring mot ett väntat anfall av ett västeuropeiskt block. Under tiden försäkrar England att det inte har en tanke på anfall. Känns manövern igen?

Det är i sanning inte underligt, om Tysklands utrikesminister Stresemann i sitt Nobeltal i Oslo säger att jordens folk just nu hemskas av en kris och plågas av misströstan om freden. »De tider som kommit efter Locarnofördraget ha varit upp- och nervända.»

Det är uttryck för mycket sagt, och detta uttrycke får en särskild underton, när det fölles av en representant för Tyskland, det land som

(Forts. å sid. 4)

Rådfrågningsbyrån utvidgas.

Av Elin Wägner.

Det är nu jämnt två år sedan Tidevarvets rådfrågningsbyrå för föräldrar helt blygsamt — och samtidigt helt djävt — startades uppe i tidningens första lokaler Slussplan 9. Och vi erinras oss ännu den första torsdagsmottagningens första klient, en gulvrit och avmagrad arbetarhustru som satt och väntade på doktor Nilsson en kvart innan mottagningstiden. Tidningen såsom sådan har inte haft någon anslut till byrån. Men den har varit stolt över att få några den sitt namn och sina lokaler och att få ge offentlighet åt de idéer som legat till grund för dess verksamhet.

Då nu byrån efter två års tillvaro står inför en utvidgning av sin verksamhet och därför lämnar Tidevarvet, torde en återblick på dess förutsättningar och erfarenheter och en blick in i dess framtid vara på sin plats.

Doktor Nilsson startade denna byrå på grund av samma erfarenheter som lett fru Katti Anker-

Möller i Oslo och dr Marie Stopes i London att upprätta vägledningbyråer för mödrar. Men hon använde namnet rådfrågningsbyrå för föräldrar fullt medvetet, i önskan att dra in både man och hustru, fader och moder och lära dem att de gemensamt, med delat ansvar, måste lösa sina problem. Hon ömmar även för i

sexuellt avseende okunniga, tafatta och oavsiktligt grymma män, och har under dessa år lärt sig uppskatta deras villighet att ta emot tilllysning och förstärkt för den hittills främmande månekliga synpunkter.

Byråns klienter har i huvudsak tillhört den kropparbetande klassen. Det var också från början avsikten.

Impulsen till byråns startande var medlidande. Doktor Nilsson hade sett arbetarhustrurna både på polikliniken och i deras hem, ifrån och i kontakt med dem, när de redan vor utarbetade och utslagna och familjen blivit en övermåttigt börd. Hon visade att dessa fäder och mödrar i sin uppgift som slaktets förynare voro hjälplöst överlämnade åt okunnigheten och slumpen och sig själva. Mitt i ett civiliserat samhälle en skräpig naturpark, ett vildsnår, där så primitiva förhållanden härskade som kunna lämpa sig för vildar.

Ada Nilsson.

(Forts. å sid. 4)

Plikten till självberöm.

Dispyten om vem som löste skolfrågan är bland det lustigaste som förkommit på sista tiden. Det har inte varit så mycket.

Svenska folket har nog trollt att det varit Verner Rydén ända till dess statsministern i slutet på juni förklarade att åran första och främst tillkom regeringen. Sedan anmälde sig pr-oppn andra spekulanter på åran och faktiskt utsyade både ledarskrivare och enklare folk med denna slövske fråga i flera dagar. När debatten tog slut, visste man inte vem av herrarna Rydén, Beattsköld och Ekman det är som man skall tacka. Man vet bara att det inte är startad Almqvist, eller professorerna Bergman och Wohlin.

Förresten är det orätt att påstå att det är mellan tre enskilda individer som historiens gudinna tvekar med lagerkransen i sin hand. De ha icke begärt någon åra för egen del.

Fint folk tyckte inte om att höra talas för mycket om sina förtjänster, än mindre om sina förtjänster. Men det var förtjänstmedaljen från en annans bröst och fäster den på sitt eget. Man låter sig dekorerans inom de kretsar som dela alla öror emellan sig, men man dekorerar sig inte själv. Och skulle man inte få någon orden, så håller man god min.

Men när det gäller partiets förtjänster, då behövs man inte hålla god min, ja, man bör det inte ens. Där gäller icke samma regler som för individens uppförande. Då gäller det att för kommande tiders behov många alla förtjänster av att ha fört goda förslag i hanna och avslutit deltaga. Det är inte bara vilket ett en god sak genomförs utan såklart parti som genomföres. För partiets räkning får man vara hur skrytsom som helst. Man får gärna berömma det på andra beaktad, när man också söka nå en skenbar uppöjelse genom att nedstäda åran partier.

Denne tunga plikt till självberöm är en av parllivets värsta sidor.

Ty av pliktkänsla mot partiet måste den enskilde avstå från ett av de förnämligaste nöjen som finns nämligen att sitta i kaffet och bara andra plåja med hans kalvar. Det är så mycket mera smärtsamt som det nöjet inte bjuda så ofta. Men tänk, när den män jag bjuds, vad det är rörande att se ett folk håller till godt med ens kalvar. Här talas inte om den osjälviska glädjen av att se en god sak så sig igenom; därför att det är en god sak. Den glädjen soper andras alla önska eller mindre prydliga försor av personlig tillfredsställelse. Nej, här menas helt enkelt den mycket månekliga prövningen att vara den osynliga motorn som driver handlingar eller inspirerar till tankar.

De flesta av oss få umbråa alla sorters maktrus, men för det kan man väl förstå, att detta rus är av ett finare märke än det som uppstår ur applådernas eller självapplådernas enkla kronkränvis.

Man byter en plumpare högfärd mot en finare. Men när man gör bort sin förtjänst åt andra så får man också avstå för alla gånger man skylt ifrån sig.

— Det var inte mitt fel! Den frasen ligger tillrädd på tungan. Bland var det inte mitt fel, ibland kommer jag snart eller långt om länge underfund med att det var mitt fel. Men inte alla gånger erkänner jag det. Jag skäms. Jag är rädd om min auktoritet. Jag får kanske behålla den men till priset av ett visst självberöm. Men om jag måste gå med nöje i hand andra i min åra, då förtjänar jag belöning. Inte sant hr Ekman.

Deviner.

Äro Edra inkomster för stora?

varom inte, nedbringa Edra livsmedelskonstner genom inköp i våra butikler

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

KNUTSONS OTTOMANER, erkända för sin hållbarhet, största sortering av överkast. Dalagatan 16.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Svassplan 1, 2 tr., Stockholm.

REDAKTÖR:
Elin Wägner.
Mottagningstid kl. 10—11.
Telefon Norr 48 42.

EXPEDITION:
Telefon Norr 282 43.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.50,
kvartal kr. 2.—, Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
I text ..... 20 öre
per millimeter.
Textsida eller särskilt begärd
plats ..... 25 öre

Linkölns Bloms Boktryckeri
STOCKHOLM 1927.

Mul- och klöv- sjukan och dess tvillingbroder.

Vårt land var länge försökonat från mul- och klövsjukan. Det är den värsta farsot, som kan drabba kreaturen. Därför väckte det också stor förslämning bland alla jordbrukare, när sjukdomen för en del år sedan gjorde sitt intåg i Skåne och spridde sig vidare genom landet ända upp till Östergötland och Södermanland. Till all lycka är tillståndet för närvarande lugnare även om man inte kan våga hoppas, att faran är övervunnen. Det är stora förluster, som mul- och klövsjukan åsamkat modernareningen. Visserligen har det sagts, att en del djurgärsare förtjänat hjälp genom statens fruktiga mellankommande, t. o. m. själva överfört smittan för vinstens skull, men detta torde vara undantagsfall. För staten och för enskilda är denna kreaturspest en oerhörd förlust, och det är inte bara den tillfälliga kostnaden det gäller utan också oersättliga värden, som gå förlorade, resultatet av generationers arbete och möda för att skapa en förädlad stam.

Vetenskapen har ännu inte utrett, hur man skall kunna bekämpa mul- och klövsjukan, bacillen är inte upptäckt. Det är endast konstaterat, att den är mycket smittsam och alla människor, som kommit i beröring med ett smittat område förklarar samhällsvalda, såvida de icke beklåda vissa högre ämbeten såsom veterinärer, konsulenter och polismyndigheter m. fl.

För någon tid sedan kom en ny nyheten anhängare av den fascistiska organisationen till en djurgärsare och begärde att få bese dennes ladar. — »Jag skall inte smitta ner dem med fascistiska läros», sade ynglingen ironiskt till den stackars okunnige lantmannen. — »Det är likgiltigt», genmålde denne fullt förlitande sig på kreaturen, »bara inte mul- och klövsjukan». Det var fel av lantmannen! Ty när vetenskapen gjort ytterligare framsteg kommer det helt säkert att uppdrags, att dessa bägge sjukdomar för mycket nära besläktade med varandra. Den ena angriper kroppsligen mular och klövar, den andra använder sig av precis samma organ för att utbreda sitt onda. Ingenting behövs vara dödlig, men bägge kunna vara det. Dock har samhället större förtärlighet för den förre, där påbjuda staten isolering av de sjuka för att skona samhället i övrigt och lämnar den enskilda skadestånd. I det senare fallet få de enskilda lida förlusten.

Mätte vår upplysta tid snart finna ett botemedel för mul- och klövsjukan och dess tvillingbroder.

Det första jaget.

Några intryck från barnavårdskongressen i Stockholm.

Inte mindre än niohundra samhällsintresserade nordbor här i dessa dagar varit samlade i Stockholm till den tredje nordiska barnavårdskongressen. Den svenska sammanslutning som inbjudit och tagit emot är Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets avdelning för barnavård. Dess ordförande, kanslirådet G. H. v. Koeh har också varit mottagningskommitténs ordförande. Den har fullständigt av en rad framstående herrar men kongressens breda allmänhet har till två tredjedelar bestått av socialt arbetande kvinnor. Pressen har lämnat så utförliga referat av kongressens förhandlingar att vi här kunna nöja oss med några randanteckningar.

Man torde kunna säga om denna kongress, som slystas så mycket med barnjällvård, att den visat sig bekant med den nya psykologiens lärdomar och medveten om att de måste tillämpas i barnavården. En ny åskådning börjar daga, men man är ännu inte färdig att dra ut konsekvenserna på alla områden och faller ofta tillbaka i det gamla.

Rektor Anna Sörensen som var bland de första talarna gav just detta anslag, då hon talade om hur avgörande de alla första levnadsåren är för individens hela utveckling, hur oerhörd viktig miljöpåverkan är under denna tid.

När den insikten blir spridd, att det första jaget är bildat hos barnet redan vid fem års ålder, då blir alla privata barnavårds mera medvetna om sitt ansvar för den miljö de ge barnen under den första tiden. Men den samhälleliga barnavården måste även rätta sig efter detta faktum. Dr Dahlström från Norge visade också med exempel ur livet att om samhället skall ha någon lön för sin möda att ta hand om andligt sjuka barn och barn som leva i olämplig miljö, så måste det ske hellre i 2-årsåldern än 12-årsåldern. Förbyrt barnen kunna fostras till goda medborgare om de helt snå tas ur sin miljö. Åro de halvuxna, när uppfostran börjar, så återgå de oftast till sin tidigare värld.

Andligt sjuka, s. k. psykopatiska barn bör teke uppfostras i hemmen. Men det behövs det inte bero på att föräldrarna är dåliga och ansvarlösa utan därpå att de icke äga den behövliga fastheten och koncentrationen, och därför att föräldrarnas och barnens väsen irriteras och verka skadligt på varandra. Denna allmänna regel får naturligtvis inte tillämpas över en kam, och varsamhet är nödvändig, när det gäller ett beslut att skilja barn och föräldrar.

Behovet av uppfostringshem för psykopatiska barn fastslags. Det är något som Tidevarvet redan för länge sedan talat för i samband med den nya lösdvårslagen, då vi ansatt att man bäst tilläp på institutionens källor genom att ta hand om de flickor som annars likasom ödesbestud gå den prostitute rades liv till mötes.

För att tidigt urskilja och ta hand om de psykopatiska barnen behövs såväl barnavårdsnämnder som skolor hjälp av sakkunniga läkare. Intresset för detta samarbete med läkare är i glädjande tillväxt. Mätte likart utbildningen också inriktas på att uppfostra en stab nya läkare för socialt arbete.

Kongressen diskuterade också frågan om hur mödrarna skulle bibehålla bättre kunskap i barnavård. Auktoriteter tycktes anses att mödrarna förseto sin sak bättre nu än för 25 år sedan tack vare det upplysningsarbete som bedrivits under dessa år. Likväl framkommo flera förslag om obligatorisk undervisning i barnavård, t. ex. av professorerna Jundell och Monrad. Professor Jundell vill ha barnavård inarbetat som ämne på skolschemat och sedan ha en repetitionskurs för flickorna vid 18-årsåldern.

Men undervisning tjänar bäst sitt ändamål, om den ges då sinnet är öppet för sådan lärod. Och det torde knappast vara fallet med 18-årsålderna eller med flickorna vid 18-årsåldern, den ålder då de skola välja ett yrke.

Då kongressen kom in på ämnet om ungdomens osedlighet, tycktes den ha glömt den nya psykologiens landvinningar. Det gick som en röd tråd genom föredrag och diskussioner att osedlighet är lika med flickornas osedlighet och bör motarbetas på denna punkt. Man uppräddes i den fullvuxna församlingen över en skolflicka som stätt i »sexuell förhållande till fyra äldre välutseende män». Vilket sederfördärr hos den kvinnliga ungdomen! Här måste åtgärder till! Men om man nyss fastslagit miljöns omätliga betydelse för det

Vackra Blårävar och Skogsmårdar

i stort urval till
billigaste priser.

CARL E. LINDGREN
Birger Jarlagatan 5.

spåda barnet, atmosfärens omärliga inverkan, så borde man insett behovet av en kongress och ett förbund och ett uppfostringshem för dessa fyra äldre välutseende män, på det de icke må komma åt i outplånligt felaktigt form stöpa sina små söners och dottrars första jag.

Vem har så mycket förbarmade med de sedligt förvildade äldre generationerna att den kan ta initiativet till en upplysningsverksamhet bland dem? Vi tycks inte ha tid mer att rannsaka oss själva av ren upptaggenhet av ungdomen.

Kongressen visade en glädjande förståelse för att sexuell upplysning är ett viktigt medel för ungdomens sedliga fostran. Men man kunde kanske tycka, att de som nu ägde sina Brageliffen att sätta igång med en upplysning de upptäckte vara behövlig, kunde ha erinrat sig dels en vigtigande plan till sexuell upplysning av ungdom och vuxna framåt 1921 av en kunglig kommitté, dels att ett stort banbrutande arbete redan gjorts på detta område, bl. a. av doktor Karolina Widerström.

I övrigt saknades intet av den intersakndanviska hövligheten, man prisade varandras lagar och inriktningar, och tog lärdom av varandra, något som ju också var meningen.

Tidevarvets Rådfrågningsbyrå för föräldrar

REGERINGSGATAN 31, 3 tr.
STOCKHOLM.

Öppen dagligen kl. 11—15. Läkare
träffas måndagar kl. 12—13.
torsdagar kl. 18—19.

Besvarar även frågor per brev.
DR ADA NILSSON
Byråns föreståndare.

Ny
Hälsövardsaffär
Samhällshygien
öppnad
REGERINGSGATAN 31 III, Hiss.
Affärstid kl. 11—15.

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmorgsgatan 3, Stockholm.
Telefon 244 88, Norr 244 19.

Familjerätt. Hyresrätten. Testamenten. Bouppteckningar. Förfrågningar från landstaden besvaras omgående.

EVA ANDÉN'S Advokatbyrå
Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesg. 14. Tel. 75 76, Norr 182 56.
1. & 4. Västgatan.
STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvskaver. Bouppteckningar och testamenten, förvaltningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Norrlandsgatan 8—10, Stockholm.
Tel. 147 99 N, 101 50.

TANDLÄKARE BELSA ARRHENIUS

Kampstorgsgatan 5, kv. Birger Jarlagatan.
Tel. Norr 20500. T. Bostaden: Norr 19315.

Tandläkaren Emma Andersson,

Stureplan 13, I (Dagens Nyheter's hus).
Tel. Norr 3 47.

Infört genom Stockholms Läkareförening.

Doktor Ada Nilssons
mottagning inställd från den
11 Juli till slutet av Augusti.

BADA Enskedebaden

bästa medel mot huvudvärk och reumatiska smärtor av alla slag. Kvartsljusligt.
Birger Jarlagatan 33. Norr 2067.

DAMER!
Vid beställning av klädningar och blusar
vänd Eder förtroendefullt till
MODE-ATELJEN
Sigrid Andersson
(Inneh. K. Fredriksson)
Västergatan 68, 4 tr.
STOCKHOLM
Telefon: N. 68 10.

K. J. LUNDBERGS
Borst- & Pensellabrik
— STOCKHOLM —
Varvsgatan 1. Tel. S. 137 68
Rekommenderas. Förstklassigt
Arbete.

**Medicinsk och Elektrisk
Hår- och Ansiktsbehandling**
Bortt. av värtor, bruna fläckar, bläckor
med violetts strålning. Gen. hårväxt
bortt. med elektriskylabstrande
Manicure, Pedicure f. damer o. herrar
Hilda Jonson
Götg. 18. Tel. S. 532 90. Stockholm

Kvartslampa 1:50
Diatermi 2.—, Ultravioletta strålar.
Mångförg praktisk. Läk. rek.
Elektriska Central Institutet,
Stureplan 13, 4 tr. Hiss A. Gustafsson.
Tel. Norr 197 92.

Det bästa smårödet och kaffe-
bröd bager man på
Majas Hembageri
Bergsgatan 56, Stockholm.
Tel. Komp. 34 68
Grahambröd o. Vafflor
10 proc. påbehåll vässas.

Matlagningsskolan,
Humlegårdsgatan 5
LUNCH Middag
Smörg. oost, all
varmrätt, kaffe 2 rätter.
1:25 1:50
Ny regim. N. 115 50. Kupongsystem.

Berliner Bock Dricka

Damernas Favoritdryck.
Måltidsdrycker.
RÅSUNDA BRYGGERI A.B.
Tel. Hagalund 10, Postadr. Råsunda

Klarerestauranten

— f. d. Klara Hushållsskola —
Drottninggat. 21 B. Tel. N. 25882

Måltider
Helmenckord, för män, 7 fr.
Toussupér à la carte, kl. 6—9.
Arrangemang:
Bröllop, begravningar och festliga
samkvim intill kl. 12 m. a. e. 2 fr.
Klubblåtar m. m.
Allt här högsta priset.
Vårdsamt O. A. Jonsson.

Klarerestauranten

Helmenckord, för män, 7 fr.
Toussupér à la carte, kl. 6—9.
Arrangemang:
Bröllop, begravningar och festliga
samkvim intill kl. 12 m. a. e. 2 fr.
Klubblåtar m. m.
Allt här högsta priset.
Vårdsamt O. A. Jonsson.

Klarerestauranten

Helmenckord, för män, 7 fr.
Toussupér à la carte, kl. 6—9.
Arrangemang:
Bröllop, begravningar och festliga
samkvim intill kl. 12 m. a. e. 2 fr.
Klubblåtar m. m.
Allt här högsta priset.
Vårdsamt O. A. Jonsson.

Framkalling,

kopiering och förstoring av små-
bilder utföras bäst hos
PETERS, Stureplan 4.

1. "Det här blir
ju mer och mer
svårt, det är
skräckligt. För
skulle man inte
ta tillvara på
tekniken, det
villkor, vilken
allt ställer i
en smutspol färg-
garnerna komna"

2. Men ni be-
traktar inte
Frysande sil-
ver förens att
tillgå översitt.
Frysande sil-
ver ger
så en smärtsam
båda Eder sil-
verupplåtning
ett utseende som
det kommer
direkt från
guldensens
verksamhet. Frys-
ande sil-
ver förens
måttan 48
pundar
och påverkar
Ert sil-
ver.

3. Frysande sil-
ver angriper
ett metall, utan
ja några förmå-
ningar puttas,
dessa
tjockare blir
silvret. Alla
andra puttsmed-
el silva silvret,
Frysande sil-
ver konserverar det.

Frysande sil-
ver förens
färg, kon-
kalle-
färg och spe-
ckler
affärer samt
guldensens
färg.
Pris per 1/2 facka Kr. 3.50. Pro-
va per 1/2 facka Kr. 1.25.
Facka Kr. 1.25.
Generalagentur:
GYLLING & CO.
Regeringsgatan 5, Södm., T. N. 198 70.

Tre syskon.

Av Ruth Holm.

III. Herman.

Herman var nummer två i den stora syskonkretsen, men ensam om att vara pojke, varför han alltid var nummer ett. Han var storvuxen och blekft. Dessutom den puckerlyggrige faderns ögonsten. Så länge han var i den ålder och storlek att han överhuvud taget kunde bäras, bar fadern honom på armen varje ledig stund. Folk roade sig åt att "nu hade maakinisten fått knyta både fram och bak". Därav fick pojken heta lillknylan.

Sedmera tog sig också Herman namnet Knyl. Det tog udden av öknamnet. Längre fram kom han att kallas herr Knöl, men det var så långt fram i tiden, att han lårt sig på översensende med dumma minniskor.

Herman föräktade kvinnor redan i späda barndomen. Det lärde han av fadern, som ansåg att kvinnorna i hans familj var den egentliga anledningen till hans fattigdom och övriga förtreligheter. När äldsta dottern dog sin för tidiga död, ansåg han det vara det klokaste han kunde hitta på. Han sorgde hennes vackra ögon och rosiga kinder och glömde snart allt det, som kommit folk att prata. Men den andra dottern, hon, som fått barnet, och senare nekade att gifta sig med barnafadern, fast hon fick erbjudandet... hon var då en evärdlig skam.

Nå, när allt det där ledsamma hände, hade Herman redan tagit sin realskoleexamen och börjat på kontoret vid den fabrik där fadern var maskinist.

Herman skulle göra honom ledor. Det var beslutat av både far och son.

Gossen hade väl fått i arv något av faderns rörliga lynne och smäloghet, men han hade dock mycket av moderns godlynta däsighet. Att han före sitt 25:e år lyckades arbeta sig upp till kontorschef, berodde mycket på omständigheterna. Fabriken bytte ledare flera gånger och Herman som ingen sin inbundenhet fick örd om sig sitt vara flitig och pålitlig, hade dessutom hollingar som ett räxax och klättrade uppför som detta, när det händelsevis råkade komma inmanför en rockärm. Det skaver kanske, men går inte att skabbort och tolereras en en egendomlighet. Inneten inne var Herman lat. Hans intelligens inriktade sig på att så snabbt som möjligt få det

bekvämt. Redan i skolan hade han någon gång blivit hunden till hem, bättre än hans eget och där nogvisligt akt på andras uppförande. Han var uppriktigt tacksam på skolan låg så långt från hemmet att han måste åka tag varje dag. Dirigemen besparades han obehaget att behöva se någon av kamraterna hemma hos sig. Han skänkte för de sina. Den uppoffring det kostade föräldrarna att hålla honom i skola, tog han som något självfallet. Han var givetvis bättre än alla de andra.

När hans inkomster stigit tillräckligt, förklarade han föräldrarna att hans ställning fördrade av honom att hyra ute, först ett rum sedan en våning. Han köpte sommarstuga vid sjön, segelbåt, bil. Han kände stor befrielse, när fadern dog. Modern och systerns ängstin om honom inte, de hade genom sitt beteende förlorat all rätt.

Men så fick fabriken åter sin chef och det upptäcktes att herr Knyl jonglerat något världslost med anförtrödda medel i kompani med nyss avträngde chefen. Som denne dock var en herre med förnäma släkttvåningar, ansågs det olämpligt att offentlig pricka herr Knyl. Detta blev han således besparad, men han fick gå lika fattig, som han kommit och utan tjänstgöringsbetyg. Således hade han ingen annan råd än att etablera sig kontor i en storstad, inreagerade ett klingande firmanamn och lät sig titulera direktör. Han var så stor, fet och ful, att han verkade vederbäffig, i all synnerhet på ensamma, halvgamla damer, som tryckt betrodde honom besparingar och arvegods. Han var förlövd på tre, fyra ställen i landet och suckade ömt för flera, så länge kontanterna varade. Han föräktade allitera kvinnorna och beklagade dem att de ej kunde reda sig utan honom. Ända tills han en dag råkade göra vad man kallar "köra fast". Då beklagade han sin egen ort.

Det var vid denna tid tädningarna skämsamt kallade honom herr Knöl. Men det förlät han dem och glömde — liksom han själv blev glömd, snabbare än straffet avtjänats.

Herr Knyl kan säkert fortsätta — ty världen är full av dåraktiga kvinnor.

Saknad.

Av Artur Lundkvist.

Jag är här.
Du är inte här.
Du är långt borta.
Jag kan inte komma till dig.
Och inte du till mig.
Inte nu. Inte än.

Du,
varför är du inte här?
Vi lever ju båda i denna världen.
Vår längtan blommar ju vitt och smärt-samt.

När vi älska varann
och vill vara samman:
varför skall det vara så hårt!
Omständigheterna! Förhållandena!
Men varför skall det vara så?

En vacker dag.
Barn skuttar inte grönskan
ner mot havet.
Varför denna vackra dag?
Jag går ensam på den solgula stigen.

Alton.
Örerliga träd.
Violiner spelar i min själ
och jag har rikedom och smek i mina
händer.

Men du,
du är ju inte här.
Du är långt borta.
Ack, varför är du inte här?
när vi ändå lever båda i denna världen

Vad som kan hända—i Norge.

Norska stortinget har i dagarna kort före ferierna för året antagit en lag som höjer ministrafteffekten för sedlighetsförbrytelser, d. v. s. våldtäkt och otakt mot minderåriga till 3 års fängelse från ett år. Återfallsförbrytare får från fyra år upp till livstids straffarbete.

Norska strafflagen skall omarbetas i sin helhet och för den reformen är man ännu icke färdig, men de täta fallen av sedlighetsförbrytelser och kvinnornas otålighet över de låga straff som dömes förbrytarna ha framvingat en behandling i förväg av frågan om sedlighetsförbrytelser.

Kvinnorna ha i många år upprepat sina klart formulerade krav på att det skulle ske något, norska kvinnors nationalråd har drivit agitation och likaså tidningen Norges kvinnor. De två kvinnorna i norska strafflagskommissionen: doktor Ingeborg Aas och dr Tove Mohr ha utvecklat en stor energi och kämpat en hård kamp både inom kommissionen och genom att upplysa opinionen ute i landet. En stridsfråga har varit om onkyheter vid brottsbegärende skulle räknas som en förmildrande omständighet eller icke. Inom vissa juristkretsar, studentkretsar och bland politiker förkastades den mening, att man inte kan straffa uppsåtliga, d. v. s. under rusets inflytande begångna brott så som man straffar uppsåtliga brott. Kvinnorna svarade att dessa spetsundigheter angå oss icke, vi vilja ha skydd för oss. Vad ni eljes gör med de brottsliga för att hindra dem att förnya sin gärning, det är en sak för sig. Blir detta ett för förbrytaren smärt-samt ingrepp i hans frihet, så kan det inte hjälpas. En person som berusar sig till den grad att han bär brott utan att veta eller vilja det, får stå för sin handling. Och sinnslösa och abnorma som äro en fara för kvinnor och barn måste oskadliggöras även om de äro oansvariga för sina handlingar.

Regeringspropositionen till Årets storting om straffskärpning upp-tog heller inga möjligheter till mildare straff för berusade. Lagutskottet införde emellertid en sådan paragraf. Men kvinnorna och deras press slog till ett sådant alarm, att lagutskottet helt enkelt lämnat landet. Skopebyggeriet in-skränktes till litet arbete till hush-behov.

Så började phylloxeran härja vingårdarna. Varför importerar man inte av den amerikanska vin-stocken, som står emot phylloxeran? Vi har inte pengar till det. Vingårdarna lades öde. Och på de områden där skogen röjts bort för vinodling planteras nu igen. Skogsplanteringen är anordnad som nödhjälpsarbete för arbets-lösa.

skrev om sitt betänkande och ut-treckligen förklarade, att ingen straffmildring för en brottsling på grund av självförvällat rus fick förekomma.

Denna svängning kom emellertid för sent, och stortinget behandlade endast paragrafen om höjning av ministrafteffekten. Frågan om hur man skall göra med berusade brottslingar får anstå till nästa storting. Men man kan inte tvivla på att utgången blir den som kvinnorna önska.

Ett annat märkligt beslut har fattats i Norges storting. Det gäller införande av barnfälling för de lägre avlönade statstjänstemännen. Det har skett samman med beslutet om att en sänkning med 10 procent av de statsanställda tjänstemännens löner. Regeringen hade icke föreslagit något barnfälling, därför att den icke hade den million det skulle kosta. Då var det en skuldsmedel som framställdes saken så här. Ska 18,000 barnlösa tjänstemän ha 72 miljoner om året i lön och 17,000 gifta med hustrur och 43,000 barn bara ha 74 miljoner! Skall alltså ingen hänsyn tas till de 43,000 barnen! Inför dessa siffror föll oppositionen, och med stor majoritet beslöt stortinget skaffa den där millionen till barnfälling. Tillägg är icke stort, endast 60 kr. om året för var barn under 18 år intill 11 procent av lönen.

De ivriga förespråkarna för familjelönen äro i alla fall belättna med att principen fastslagits. Oppositionen kommer från arbetarpartiet inom stortinget och säkerligen delas den av de kvinnliga statstjänarna som se en fara just i att denna princip fastslagits och frukta att det därigenom inte blir bättre för de barnrika familjerna men bara sämre för de ogifta. Men kvinnopolitiken i Norge lades övervägande ur husmoderssynpunkt i motsats till Sveriges.

För övrigt förlöjades att stats-tjänstemännens organisationer, omfattande 15,000 medlemmar ämna anlägga process mot staten för avtalsbrott på grund av beslutet om sänkning av löner. Det är kanske icke mera med det hotet än med hotet från juristhall att göra motstånd mot lagarna om sedlighetsförbrytarna bli så hårt be-handlade.

Den slutna cirkeln.

Corzula heter en ö vid Dalmatiens kust. Den sticker upp med solbelysta vita stränder ur Adriatiska havets klarskimrade blåa vatten. Ingen som ser den på avstånd kan gissa, att denna vackra ö med sina klippor och skogar i själva verket är skådeplatsen för en tragedi, som avspelar sig först i Dalmatiens och vidare hela den civiliserade världens olyckliga utveckling. Där har nämligen under årens lopp fört en skattepolitik så dåraktig, att in bröts sin rika natur och sitt dukliga folk undergrävt en nistan fullständigt fördöelse. Vad som sker i nistan alla andra länder har här drivits till en sådan höjd, att ingen kan undgå att säga, detta är vanvetet. Det är att handskas alltför blint med natur-rikedomarna och den enskilda rätt till sitt arbetes frukter.

Sedan urminnes tider har Corzulas befolkning livnärvt sig med vinodling och skopebyggeri. Dess invånare ansågs redan tidigt som de skickligaste skopebyggarna i Dalmatien. Virket hämtades ur de praktiga skogarna.

På stora områden röjdes emellertid skogen bort för vinplantering. Jorden ägnade sig utmärkt för den och skördarna blevo rikliga.

Men till följd av en oklok politik blev skattebördan allt tyngre. Skatterna ginga slutligen upp till 75 procent. Företagsamheten stannade av och arbetslösheten växte. Tusen och åter tusenden av landets unga och skickliga arbetare utvandrade för att undgå den förfärliga nöden i hemlandet. Till sist blev nistan bara barn och gamla kvar som efter ett krig. Men arbetet blev inte rikligare för de kvarvarande därför att så många

Socialpolitiska och kommunala institutet
Myntgatan 2, Stockholm

Högskolemässig utbildning i socialpolitiska och kommunala ämnen. Tre huvudexamina: Socialpolitiska examina, med utbildning för praktiskt socialt arbete; kommunalt examina i samhällsbyggnad. Rätt till inträde äga, förutom studenter, män och kvinnor som provas äga tillräcklig underbyggnad att tillgripa sig undervisningen. Högsta åldern till såväl högskoleexamen som praktiskt examina. Studietid för socialpolitiska examina minst 1 1/2 år, för övriga examina 1 år om 3 terminer. Avg. 100 kr. per termin. Nytt läsar börjar 15 september. Inträdesönskan med betygsskrif och prövsbetyg insändes före 15 augusti. Prospekt och uppl. 4 exp. kl. 9-3. Tel. 72 54.

Föreståndaren.

Går Ni mycket?

Ni har då säkert känt trötthet i fötter och ben — en oönsket, som avhjälps med Kifas hälloftstöd, modell *Dr. Sam Hybbinette*.

Utvrops dagl. 1—6 e. m.
Tel. N. 286.

KIFAS

31 Regeringsgatan 31

Rådfrågningsbyrån utvidgas.

(Forts. fr. sid. 1)

De förmågnare klasserna ha åtminstone i någon mån och i yttre avseende funnit råd och medel att anpassa sig inom det moderna samhället. Inom de klasserna tillämpas den insäkt som vetenskapen kommit till att regelbunden förvärd är nödvändig för den blivande modern. Där förstår man också att andhämtningspauser mellan barnen äro nyttiga både för moderns och för barnens hälsa.

Men inom dessa klasser tyckte man ändå, att de kroppsarbetande skulle skötas sig själva och hålla födelsesiffran på en passande nivå.

Ingen brödde sig om ifall priset blev moderns hälsa och faders genoms förvärsället hårt pressade arbetadaghet eller barnens livsduglighet. Braст hemmet under förhållanden. Träst hemmet under förhållanden. Träst hemmet under förhållanden. Träst hemmet under förhållanden.

Rådfrågningsbyrån ville lära arbetarföräldrarna att det fanns intresse och hjälp även för dem. Och de kommo. Det var inte lättelst eller bekvämligheten som blev klienter. Det var människor som blottade historier av övermåttigt lidande och föräddade ett talmod som kunde komma ven som helst att blygas och att känna sig stolt. Det var stundom otvånligt att möta denna underverklighet och denna förväring över att det kanske fanns hjälp.

— Är det möjligt att jag inte skall behöva tillbringa min bästa tid med att föda ofullgånghäna barn till världen?

— Finns det hjälp, finns någon som tar sig an mig efter själste missfallet?

— Kan jag undgå slippa undan med de sju barn jag har, när min man är arbetslös?

— Kan jag få vänta litet med ett sjätte barn, efter som jag är så liten efter den sista svåra förlösningen?

— Min svägerska har så svåra epileptiska anfäll och nu är hon i grossess, kan man göra något för henne?

— Jag har tuberkulos, min hustru har tuberkulos, hur ska vi bära oss åt för att undvika att sätta barn i världen?

Och dessa människor, säger man sig, ska man inte våga att ge upp-

lysnings! De som hava ledningen och auktoriteten skola inbilla sig och oss, att samhället står och faller med okunnigheten om födeläsekontroll och med straffbestämmelser för fosterfördrivning!

När doktor Nilsson startade byrån, hade hon självfallet ett teoretiskt underlag för sin rent humana impuls att hjälpa individ. Hon utgick från att en föruftigt befolkningspolitik måste ta sikte på den kvantitativa förbättringen av folkstocken, och att inte en hög födelsesifra i och för sig var allena saliggörande för ett land. Statistiken visade ju att en sådan sifra födda tas ut av en hög spädbarnsdödlighet. Varttill tjånar då all borttrunnen moderskraft som kunnat bättre fördelas på de levande?

En annan synpunkt har under de två år som byråns verksamhet varit trängt sig i det allmänna intressets förund. Samhället har fått stora bekymmer för att placera sin ungdom på arbetsmarknaden. Det har blivit trängt om brödet och platsen, här som på andra håll. Europas arbetslösa kunna hålla en kedja runt hela jorden, heter det. Vi äro för många.

Därmed faller ett nytt ljus in över det överbelastade föräldraskepters martyrium, om vilket Tidningsbyråns berättelser. Det tånar inte ens ett högre ändamål. Fosterlandet har inte använt sig för alla dessa medborgare, som skänktes det, de sämst utrustade — vilket inte behöver betyda de sämst andligt utrustade — bli på överblivna kartan, och öka de överflödiga skara.

Allt detta hinder inte att man jämsides med alla dem som rikna med verkligheten, hör sådana röster som enqvist upprepa föräldraslagord: Naturen skall inte söfåras, nativiteten ska helst ökas, priset och följderna äro likgiltiga.

En invändning mot en sådan verksamhet som byråns att den icke är de rätta lagren inom folket, de som behöva upplysning, vore allvarlig, om den vore sann. Men det är inte för. Det för första är undervisning i havandeskapets hygien och spädbarnsvård alltid lämplig inom alla befolkningslagor. Förlossningspaket och spädbarnskläder och artiklar för modervård behöva alla. Men även de som fått råd i fråga om födeläsekontroll ha varit de som behövt dessa råd. Många kvinnor ha avstått från fosterfördrivning i en fortvild situation, därför att de har fått stöd och intresse och löfte om upplysning, när barnet kommit till. Och de ha sedan också kommit tillbaka.

Byrån har säkerligen nått de rätta, men den har nått för få. Det har inte varit möjligt för doktor Nilsson att avsätta den tid som behövs för arbetet. Den kommer därför att omläggas och nya krafter kallas till hjälp. Rådfrågningsbyrån flyttade 1 juli till Regeerinsatzen 31, 3 tr., där den fått en rymlig lokal till sammans med hälsovårdsaffären Samhällehygien. Hälsovårdsaffärens föreståndarinnan kommer samtidigt att ta emot byråns klienter som där kunna få köpa allt vad som hör till modervård och spädbarnsvård och de recepte apoteker som givas av läkare, de till byrån knutna eller andra. Två gånger i veckan träffas läkare på byrån. Genom sina erfarenheter från det sociala arbetet kan också föreståndarinnan hänvisa klienterna till lämpliga vilohem eller

Massage, Sjukgymnastik

meddelat i hemmen.
Fru Louise Stark, ex. sjukgymn.
Regeerinsatzen 50, II. S. 9667.

Patienten funderar.

II.

Kaptenkan von Scherer, önska efter att kapten Kristler von Scherer, tyckte om att stöka och ordna i sin trevna lilla väning i sig hade hon just med förmodligen skäms sig i sin rangingsinsatzen i släpsta kjolen och en lilla åtgång, gammal blå. Hon hade just klättat upp en en stegs för att damma av lamboförstret, då olyckan hände: Kaptenkan låg, bröst ett ben och slog sig ganska illa i huvudet. Grannarna, som till all tycka hört dunsen, skyndade till, ringde efter en bit och så kom hon till sjukhuset, innan hon visste ordet av. Vid framkomsten var kaptenkan avsynad, och då hon blev kom till säng, befann hon sig i en sjukhus i en sjukvård och förord en skjuta, som skavde ordligt på hennes illa åtgång. Ömmande skinn. Patienter kommo och gingo, det dog och lutade karbol, om en syster kom fram och kråkade, om hon kunde stålla horgen?

Fru kaptenkan var inte van att bli tilltänkt på det där sättet, följ brukade bruket för henne, hennes svörs brukade vara horgen nog men härmad ens gick det upp ett ljus för henne, hon föstod plögligt situationen: Ståddräkten, man tog henne för inspektat, ja, så kändes det att vara utan von och till. Här var hon i v. rätt och rätt fram, och som sådana ganska omedelbar behandling.

Kaptenkan började bli road och yrade så till som en väntan till, om syster ville vara så god ringa den och den, så skulle horgen bli ställd. Syster såg lite tvivlande ut men återkom snart med väl förortat löfde. Nästa dag skulle personen ifrågas komma.

Natten blev svår. En ordligt värk, ingen väntigt lugnande »liten syster», som trollade bort plagorna. Då kaptenkan antingen fram på morgonen skruade in var det förmöret, och som hon varken fått med kam eller tandborste, blev det inget mera ingående lolett för henne. En kuslig grå drag sålde in genom fönstret, hon hade med möda lyckats dra den skavande skjortan från sina ömmande skuldor: Då en syster gick så det utan ett ord drog på skjortan — här gick det tydligen inte an att ha nått egen mening.

Kaptenkan behållde sig med en suck och allt öpnaren. Några timmar senare kom en sirländande syster till och talade om sakt kaptenkan kunde få flytta in på sitt rum — om det passade.

Jess, nu va du van »kaptenkans igen, nu va de annat ljud i skålan, svåra propp hade tydligen klargjort situationen, hon var en människa, som man rikande med igen. Nåja, lixan kunde vara nog så nyttig.

Systrarna på nummer tio, kunde aldrig förestå varför kaptenkan alltid såg så ironisk ut, då de talade till henne. »Kanske tyckte hon inte om att de »kaptenkans, kanske fördrade hon att de skulle säga hela mummel, folk är ju sina små svagheter, och så blev det skaptenkan von Scherer.»

III.

»Vatten, ja måste ha vatten, annars förgås jag.»

»Men, snälla fru, ja har ju sagt, att doktorn inte gellt mig lov att ge frun något vatten.»

»Men syster, jag är ju ändå dödsdömd, kan syster ha hjärta neka mig vatten då — ja? tar de på mitt eget ansvar, ge mej vatten.»

barnhem och väglada dem i de sociala institutionernas labyrinth. Lokaler ha nu kommit i ordning och lysa av renlighet och prydlighet. Där finnes praktiska artiklar för blivande mödrar, förlossningspaket för förlösningar i hemmen, spädbarnsutrustningar o. s. v. Dessutom ett särskilt mottagningsrum för föreståndarinnan och ett för läkaren.

Rådfrågningsbyråns skylt flyttar nu från vår dörr vid Sussplan till den nya lokalen. Men tidningens hoppas för sin del att allt framgent ha följa dess vidvade verksamhet och dess nya öden.

»Skulle inte syster kunna ringa till doktorn & fråga, om fru Svenson inte kan få lite vatten?»

»Nej, vet fröken, inte kan jag bevara doktorn med så här sent. Godnatt.»

»Fröken, lilla rara fröken, ge mej vatten, de går på min ansvär, & jag vet väl, att jag ändå inte blir bra — hon kunde åtminstone ha låtit mig hålla lite kallt i munnen, jag brukar upp.»

»Ja, vet fru Svenson, dit kan väl inte dödas med — nu går jag efter vatten, & så får de bli som de kan.»

»ÅÅÅ, tack, lilla fröken, ni har gjort mig den största tjänst en människa kan göra en annan. Tack.»

Taket störtade inte ned. Fru Svenson dog inte.

IV.

Man hade inte kunat få på honom en vanlig skjorta utan måste ta en som var uppkoppen i ryggen. Så hade varit förfärdigt, hela den unga kroppen riste i plågor. Men efter några dagar hade han blivit tillägnad. Han hade kommit i en sådan olicka försving.

»Men syster, varför har gossen den öppna skjortan på fortfarande, ryggen är ju alldeles bar, inget under att han fryser. Snälla syster sätt på honom en hel skjorta, nu till han ju bra att sitta upp.»

»De vågar ja verkligen inte göra — doktorn har inte sagt litet om det.»

»Ja, min doktorn har kanske glömt en sådan omåsk eller tagit för givet att syster gör det ändå. Var snäll & sätt en hel skjorta på min son.»

»Nej, inte utan att doktorn ger order.»

Nå, så går ju de själv då. Är det mitt barn eller sjukhusets?»

(Polken var min bror och när skjortstriden pågick var den en lungan förtärd och först efter böner, och hotelser fick gossen dels en hel skjorta och dels ett vaddningslag.)

Flickan är mycket liten, alldeles utmatad efter operationen, och vad hon nu behöver är sömn, lugn.

Barnet hade lockt en svår natt och fallit i sömn först kluffen på morgonen.

Modern sitter och njuter av hur skönt flickan nu sover och tycker sig se hur kraftfarna återvända.

Då med ens kommer en sköterska och slår barnet. Modern stirrar oförstående på henne.

»Men också henne inte, för Guds skull till henne svara.»

Till svar drar syster upp gardinen med en smäll, som kommer barnet att hoppa till i skogen. Kloaken är sju, något senare kommer en sidderska med span och trasa, syster kommer med kam och tandborste, det sömnlige barnet skall vättas och kammas.

»Men varför kan hon inte, få sova en timma till — hon har legat vakant mer än halva natten?»

»Doktorn kommer kloaken tio, och då skall allt vara i ordning.»

»De är viktigare, allt är i ordning än mitt barn har nåt rot.»

Om möjligt, varken lock eller pock kunde förestå överenskottningen (det var en privat klinik) att låta barnet få sova längre än till kloaken sju. Hon hade tydligen skräcken i sig från sjukhuset, och den kunde inte ta ur henne. Gardinen gick i höjden var morgon med samma nervriterande smäll och häret redde ut med samma energi — för att skall skula vara i ordning till doktorn kommer.

Är det sent föruftat i sådant?

Meddelanden från sin påven — om till sin »ynklig institution» jämfört med den svenska läkarens värd. Ingen människa är närmeletas så änglig för sin själva salighet som en sjukhusdoktor för att inte allt skall vara i ordning »då doktorn kommer.»

Patienten får ofta sitta emellan. Är det sköterskorna fel? Knappast. De få inte vara annat än maskiner, man vill ha det så. Men allt kan väl överdrift, man kan glömma livet för formen.

Och slutligen tror man sakt det måste vara så.

Upp- och nervända världen.

(Forts. fr. sid. 1)

Just nu till den fransk-belgiska militärkommissionen belätnet för vidst de sista fästningsverken vid sin östra gräns och fullgjort de i Versaillesfördraget åtagna förpliktelserna om avrustning.

Vi erinra oss att Tyskland ålades att avrusta »på det att», som det heter i fördraget, »en allmän jäskräkning i rustningarna må bli möjlig.»

Däri ligger ett löfte; uppfylles löftet, måste det komma till en kris i de övriga makternas ställning till Tyskland. Detta land återbärmt sig nu från år från år från kritik och betalningar av sin kräggsskuld.

En sådant prestation möjlighets bl. de dirigerat om Tyskland är förskottat från all för stora rustningsbörder och att dess ungdom kan arbeta i stället för att ligga i åratil i kasernerna. Men i längden kan det ju inte fortåra så här. I själ och hjärta är Tyskland inte avrustat, fast dess flotta ligger på havsbottnen, och dess vapenfabriker göra kanstruller. Och vill man, kan man ju alltid finna »svigheter att kringgå löften och förpliktelser. Det här ju ännu roligare för det unga Tyskland att bereda sig på krig, om det är förbudet och ska ske hemligt.

Desutom känna de andra länderna bittert konkurrens från ett Tyskland utan försvarsbörder.

Alltså finns det endast två möjligheter för de andra folkens: att låta Tyskland åter bli en militärmarknad eller att själva avrusta. Men att släppa Tysklands ingenjörer, bakteriologer och kemister lösa på uppgiften att rusta till ett nytt krig, det är helt enkelt fruktansvärt.

Det är döden.

Det är minnsant inte tid för dem som källa sig pacifister »att långsamt bereda jordnämnen för fred.»

Det är inte rätta tiden för kvinnorna att bura pyssla med egna eller de kungliga infressen eller bilda Lotta »svåröföreningar».

Ve över oss alla om vi inte vakna upp till det se och höra och förstå.

Varför vilja vi inte förstå? Den förintese vilja vi dag för dag närma oss är ju inte ett omdömligt öde. Vi förbereda det själva, och vi kunde ju lika gärna i det här militärmarknad eller förbereda en framtid av fred och långt liv om vi villde.

Måltidsryck som hälsokur

erhåller man av Fruktans-Samaritans det ger en liknande och högt kostföretsryck, som pågår upp spidens och befordrar ämnesomsättningen, rener och upprättar blodet, befriar magen och tarmarna från följliga ämnen, utdrivar den skadliga urin-syran, gifter som måste renas bort, samordnar utvärteringsorganen till tilläggs hjälp: hela organismen stöts i god form.

Drick därför Fruktans-Samaritans. Pris per fl. lit. 2.50; mot gratis 25 fl. mineralvatten. Erbållas i apotek, hos drug, Stholmsk m. fl.

Cederström, Tekn. Fab., Stockholm.

Sjukvårds- och Förbandsartiklar

Kirurgiska Gammvarer, Bandageer och alle. Elektriska Hjälpapparater, Induktionsapparater, Aderlekstrumpon, Bräckband, Ryggbänder, Gummehuvor och Gåddor, Bröstbälte, Lumbobänder, Skållskanner, Liggrynor, Dambindor, Barnsvårdsartiklar alle slag m. m. Besök eller tillfråg oss. Illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special

Vesterlånggatan 66 (Inpåg i Fästung) Svege Augustina 9 STOCKHOLM

FÖRSÄKRING SKANKER

TRYGGHET

FOLKET Livförsäkring

SAMARBETE Brand- Olycks- följa- Garant- Bill-försäkring

Kooperationsförsäkrings-Anstalter
Kungsgatan 5 - Stockholm